

NAZIV PREDMETA: Povijest izvora kanonskog prava

VRSTA (PREDAVANJE/SEMINAR): Seminar

IME NOSITELJA PREDMETA: Prof. dr. sc. Josip Šalković

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU: Doc. dr. sc. Lucija Boljat

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OPISNI SADRŽAJ PREDMETA/MODULA

Pojam i vrste izvora kanonskog prava

Proces formiranja izvora

1. Tisućljeće parcijalnih zbirki (od početka Crkve do XII st.)

- Sveto Pismo (Novi zavjet), crkveni oci (Ignacije Antiohijski, Polikarp iz Smirne, Klement Rimski,...), *Didache ton apostolon* (II. st.), *Didaskalia ton apostolon* (III. st.), *Traditio apostolica* (oko 218.g.), *Constitutiones apostolicae* (oko 380).

- Pseudoapostolske zbirke (*Doctrina duodecim apostolorum* ili *Didache*)

- Istočne zbirke (saborski dekretali)

- Talijanske i španjolske zbirke: *Collectio Isidoriana seu Hispana* (V. st.), *Collectio Dionysiana* (VI. st.), *libri paenitentiales* (VII. st.), *Collectio Hispana Systematica (Collectio Isidoriana)* (633/4. g.)

- Ostale zbirke: *Collectio Capitularium Benedicti Levitae* (IX. st.), *Capitula Angilramni* (IX. st.), *Collectio Pseudo-Isidoriana* (IX st.).

2. Srednjovjekovna sinteza: klasično doba kanonskoga prava

- *Decretum Gratiani* (1120–1140.g.)

- Decretales Gregorij IX. (1234.g.)

- *Liber sextus* (1298.g.)

- *Clementinae* (1317.g.)

- *Extravagantes Joannis XXII.*

- *Extravagantes Communes*

- *Corpus iuris canonici* (1500.g., revidiran 1580.g.)

3. Zalaganje za reformu: od Tridentinskog sabora do prvog Zakonika (od XVI do XX st.)

- Kanoni i dekreti Tridentinskog sabora (1545.-1563.g.)

- I. vatikanski sabor (1869.-1870.g.)

- *Bullaria* - Benedikt XIV.

- Zbirka saborskih rješenja

- *Acta Romanorum Pontificum* (od Grgura XVI. do Pia X.)

- Zbirka rješenja Kongregacija

- Zbirka presuda Rimske rote

4. Kodeks iz 1917. godine, vrijeme II. vatikanskog sabora i sadašnje zakonodavstvo

- Kodeks iz 1917.

- Dokumenti II. vatikanskog koncila

- Zakonik kanonskog prava 1983.

- Zakonik kanona istočnih Crkava 1991.

Dobiva se kompetencija za potrebno razumijevanje povijesno-pravnih izvora kanonskoga prava te praktičnim vježbama student stječe kompetenciju za korištenje kanonskih izvora kao povijesne građe u znanstveno-istraživačkom radu.

POPIS LITERATURE

CORPUS IURIS CANONICI, vol. I-III., Graz, 1955.; J-P. MIGNE (ur.), *Patrologiae cursus completus. Series Graeca*, Parisiis, 1857-1866., J-P. MIGNE (ur.), *Patrologiae cursus completus. Series Latina*, Parisiis, 1841-1864.; X. OCHOA – D. Andrés GUTIÉRREZ (ur.), *Leges Ecclesiae post Codicem Iuris Canonici editae*, I-IX,

Institutum Iuridicum Claretianum – Ediurcla, Roma, 1966-2001.; ISTITUTO PER LE SCIENZE RELIGIOSE (ur.), *Concilium Oecumenicorum Decreta*, Bologna, 1991.; N. ŠKALABRIN, *Uvod u kanonsko pravo*, Đakovo, 1994.; A. GIACOBBI, *Il diritto nella storia della Chiesa sintesi di storia della fonti*, u: AA. VV. *Il diritto nel ministero della Chiesa*, Roma, 1995.; J. GAUDEMET, *Storia del diritto canonico. Ecclesia et Civitas*, Cinisello Balsamo (MI), 1998.; C. FANTAPPIÈ, *Storia del diritto canonico e delle istituzioni della Chiesa*, Bologna, 2011.; P. ERDÖ, *Storia delle fonti del diritto canonico*, Venezia, 2008.; Fermé Brian EDWIN, *Introduzione alla storia delle fonti del diritto canonico: Il diritto antico fino al Decretum di Graziano*, Città del Vaticano, 1998.; Hartmann WILFRIED - Pennington KENNETH, *The History of Canon Law in the Classical Period, 1140-1234: From Gratian to the Decretals of Pope Gregory IX*, Washington D.C., 2008.; J. DAUVILLIER, *Les temps apostolique – Ier siècle*, (Histoire du droit et des institutions de l’Eglise en Occident, II), Paris. 1970.; J. GAUDEMET, *L’Église dans l’empire romain (IVe-Ve siècles)*, (Histoire du droit et des institutions de l’Eglise en Occident, III), Paris, 1958.; J. GAUDEMET, *Les sources du droit de l’Eglise en Occident du IIe au VIe siècle*, Paris, 1985.

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Konzultacije i aktivno uključivanje studenata u nastavu.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Redovito pohađanje seminara, aktivni rad, samostalno sudjelovanje u izradi seminarskog rada, sudjelovanje u izradi vježbi, diskusija.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Studenti će aktivno pratiti seminar, ali će njihov rad biti praćen i kroz izradu vježbi i seminara. Na početku semestra studentima će biti priloženo uputstvo o praćenju seminara, te će se studente poticati na aktivno praćenje sadržaja web stranice katedre kanonskoga prava, na kojoj će tijekom semestra studentima biti omogućen pristup novostima, rezultatima rada i aktivnostima kao i novim sadržajima i materijalima koji će biti uvršteni u dio materije za samostalno usavršavanje i pomoć u izradi seminara i vježbi. Krajem semestra biti će napravljena evaluacija seminara i nastavnika koji rade na seminaru. S druge strane, podatke o postizanju ishoda učenja i napretka studenata koristit će nastavnici za samoevaluaciju i eventualno restrukturiranje nastave, metode rada i ocjenjivanja studenata.

BROJ ECTS BODOVA: 6